

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความ
สมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

พฤติกรรมตลาดผ้าไหม บ้านคำพี้ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

โดย

นางสาวอารียา ประภาพรหม

กุมภาพันธ์ 2543

ประธานกรรมการที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัญชา ไตรวิทยาคุณ

ภาควิชา/คณะ : ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทราบสถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และ
สังคมของผู้ทอผ้าไหม 2) ทราบพฤติกรรมตลาดผ้าไหมบ้านคำพี้ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
3) ทราบปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและการตลาดผ้าไหม ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ
ผู้ผลิตผ้าไหมในบ้านคำพี้ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งได้จากการใช้ข้อมูลจากประชากร
ที่ทอผ้าไหมทั้งหมดในหมู่บ้านคำพี้ จำนวน 96 ราย โดยการสัมภาษณ์ จากนั้นนำข้อมูลที่รวบรวม
ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงพรรณนา (Descriptive Method) โดยสถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ
ผลการวิจัยมีดังนี้

สถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนมาก
มีอายุเฉลี่ย 58 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และสมรสแล้วมีรายได้จากการ
ขายผ้าไหมเฉลี่ย 8,947 บาทต่อปี มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2 คน มีประสบการณ์

ในการทอผ้าไหมเฉลี่ย 23 ปี มีการฝึกอบรมเฉลี่ย 1 ครั้งต่อปี มีการติดต่อสื่อสารกับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในการผลิตผ้าไหมและการตลาด และร้อยละ 96.88 เป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้าไหมในหมู่บ้านกำพี้

พฤติกรรมตลาดผ้าไหม ผลการวิจัยผู้ให้ข้อมูลเสียค่าวัตถุดิบในการทอผ้าไหมเฉลี่ย 2,105 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ซึ่งประกอบด้วยค่าไหมยืนและไหมพุ่งเฉลี่ย 1,952 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และค่าสีย้อมเส้นไหมเฉลี่ย 152 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ผู้ให้ข้อมูล ร้อยละ 43.75 มีการผลิตเส้นไหมเพื่อใช้ในการทอผ้าไหมเอง การผลิตผ้าไหมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดยึดการทอผ้าไหมเป็นอาชีพรองและรูปแบบการผลิตจะผลิตเป็นผ้าผืน มีการผลิตในรูปแบบผ้าไหมเป็นผืนทั้งหมด โดยมีการทอผ้าไหมตามแบบและลวดลายดั้งเดิมตั้งแต่บรรพบุรุษ ในการผลิตแต่ละครั้งมีการใช้เงินทุนของตนเอง และการตลาดผ้าไหมมีการรวมกลุ่มกันจำหน่ายผ้าไหมเป็นส่วนใหญ่ โดยมีการจำหน่ายเป็นเมตรในระบบเงินเชื่อ มีการจำหน่ายผ้าผืนและผ้าลายในราคาเมตรละ 400 และ 500 บาท ตามคุณภาพของผ้าไหม และถูกกำหนดราคาโดยเจ้าหน้าที่ของร้านสวนจิตรลดา

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจผ้าไหม ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลประสบปัญหาเกี่ยวกับเส้นไหม เนื่องจากเส้นไหมไม่เพียงพอในการทอผ้าไหมในแต่ละครั้ง รวมทั้งคุณภาพของเส้นไหมและปัญหาราคาเส้นไหมที่มีราคาแพง สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการตลาดเกือบทั้งหมดมีปัญหาเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้า ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการจำหน่ายผ้าไหมเกือบทั้งหมดมีการจำหน่ายผ้าไหมโดยเงินเชื่อ ทำให้ไม่มีเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจในการทอผ้าไหมในครั้งต่อไปและปัญหาเกี่ยวกับการผลิตผ้าไหม พบว่า ในการผลิตผ้าไหมมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและใช้เวลานานในการผลิตแต่ละผืน

ABSTRACT

Abstract of thesis submitted to the Graduate School of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Cooperative Economics

BEHAVIOR OF BAN KAMPHI SILK MARKETS, BORABUE DISTRICT, MAHASARAKHAM PROVINCE

By

ARIYA PHAPHAPHOM

FEBRUARY 2000

Chairman: Assistant Professor Bancha Trivitayakun

Department/Faculty: Department of Agricultural Economics and Cooperatives,
Faculty of Agricultural Business

The purposes of this research were to find out 1) personal and socioeconomic characteristics of silk weavers; 2) behavior of Ban Kamphi silk markets, Borabue district, Mahasarakham province; and 3) problems in silk production and marketing. The data were collected by interviewing all of the 96 silk producers, in Ban Kamphi, Borabue district, Mahasarakham province and analyzed descriptively with the use of mean and percentage.

The results revealed that the respondents were 58 years old on average. Most of them were married and had completed grade 4 of primary education. They had an average income of 8,947 baht per year from selling silk, average household labor of 2 persons,

average silk-weaving experience of 23 years and average training attendance of once a year. They contacted extension agents in silk production and marketing; and 96.88 percent were members of silk-weaving groups in Ban Kamphi.

Concerning silk markets' behavior, the respondents were found to spend an average of 2,105 baht annually on raw material, consisting of 1952 baht for silk and 152 baht for dye per household; 43.75 percent of the respondents produced their own silk thread for weaving and silk-weaving was their subsidiary job. Silk cloth was generally produced in separate pieces with traditional designs and by using their own capital. The respondents rarely sold their products individually; they practised collective selling. The products were sold in meters and on credit, at 400-500 baht per meter, depending on quality and prices were determined by Suan Jitrada's staff.

The following problems were found: **silk thread problems:** insufficiency, low quality and high prices of silk thread; **marketing problem:** standard of products; **distribution problem:** selling products on credit, leading to shortage of circulating capital for silk production ; and **production problem :** time-consuming and complicated production procedures.